
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ιωάννα Γερ. Αθανασάτου,
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών,
Καθηγήτρια σύμβουλος στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο,
Διδάσκουσα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Πολιτισμικών και Κινηματογραφικών
Σπουδών Τμήματος Επικοινωνίας Πανεπιστημίου Αθηνών και
στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Τμήματος Θεατρικών Σπουδών

email aathanasatou.ioanna@ac.eap.gr

Γεννήθηκα στη Ραφήνα, τόπος κατοικίας και γυμνασιακές σπουδές στο Χαλάνδρι.

Σπουδές στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, από την οποία έλαβα το πτυχίο του Νομικού Τμήματος το 1981. Παρακολούθησα μαθήματα Κινηματογραφικών Σπουδών στη Σχολή Κινηματογράφου Λυκούργου Σταυράκου (Τμήμα Σκηνοθεσίας 1980-1983). Κατά το διάστημα 1986-1992 επιλέχθηκα ως Ειδική Μεταπτυχιακή Υπότροφος στον Τομέα Επικοινωνίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών, εκπονώντας την διδακτορική μου διατριβή για τη σχέση ιδεολογίας και αναπαραστάσεων στον ελληνικό μεταπολεμικό κινηματογράφο την περίοδο 1950-1967. Στο διάστημα αυτό ασχολήθηκα συστηματικά με πρωτογενή έρευνα υλικού, έρευνα βιβλιογραφίας, μελέτη και επικουρική διδασκαλία σε μέλη ΔΕΠ και είχα ενεργή συμμετοχή στα Μεταπτυχιακά Σεμινάρια του Τομέα Επικοινωνίας. Τον Απρίλιο του 1999 υποστήριξα με *άριστα τη διδακτορική μου διατριβή* με τίτλο «*Ελληνικός Κινηματογράφος 1950-67. Λαϊκή μνήμη και ιδεολογία*» .

Τον Ιανουάριο του 1995 προσκλήθηκα ως *επισκέπτρια επιστήμων (visiting scholar)* στο Ohio State University, όπου και συνεργάστηκα με το Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών/Modern Greek Studies Program, το οποίο

Αθανασάτου, Βιογραφικό σημείωμα

επικεντρωνόταν σε θέματα μελέτης του σύγχρονου νεοελληνικού πολιτισμού, συνεργαζόμενη με τους καθηγητές του Προγράμματος και πραγματοποιώντας βιβλιογραφική έρευνα στο αντικείμενο της διατριβής μου και διαλέξεις στους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Μετά την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος, εργάσθηκα ως ειδική επιστήμων στο Ελληνικό Γραφείο του Προγράμματος Media της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη της Οπτικοακουστικής παραγωγής(**Media Desk Hellas**) έως τον Μάιο του 2001.

Από πλευράς ακαδημαϊκής διδασκαλίας, μετά την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος έχω διδάξει μαθήματα **Κινηματογραφικών Σπουδών, Πολιτισμικών σπουδών και Σπουδών Φύλου**. Ειδικότερα:

A. σε **προπτυχιακό επίπεδο** στο Τμήμα Κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στο Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, στα Τμήματα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Αθηνών και Κρήτης και από το **2011** συνεργάζομαι ως σύμβουλος καθηγήτρια με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σπουδές Ελληνικού Πολιτισμού **ΕΛΠ 44** (απο το 2018 και ως Βοηθός Συντονιστή της Θ.Ε.)

B. σε **Μεταπτυχιακό επίπεδο** , στο Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην προσχολική ηλικία του ΕΚΠΑ.

Αναφέρομαι αναλυτικά στο διδακτικό μου έργο στη συνέχεια του υπομνήματός μου .

Εχουν εκδοθεί έξι βιβλία μου (μονογραφίες ,επιμέλεια και συνεπιμέλεια) , και έχω δημοσιεύσει κεφάλαια σε βιβλία, καθώς και σειρά άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους, όπως και πανεπιστημιακές σημειώσεις. Εχω συμμετάσχει με ανακοινώσεις και με οργανωτικά καθήκοντα σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια.

Επίσης έχω αναπτύξει συναφείς επιστημονικές και επαγγελματικές δραστηριότητες, συνεργαζόμενη επί σειρά ετών μέχρι το 2020 με το **Φεστιβάλ**

Ταινιών μικρού μήκους Δράμας, ως μέλος Κριτικών επιτροπών του Φεστιβάλ και ως κριτικός σχολιαστής στην αποτίμηση του συνόλου των ταινιών κάθε χρονιάς.

Επί πλέον έχω συνεργασθεί με το **Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής πολιτικής**, το Ινστιτούτο Τεχνών και την Πρεσβεία της Δανίας , το Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο στην Αθήνα , την Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης , το Κινηματογραφικό Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών, το Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Οπτικοακουστική παραγωγή (Media Desk Hellas) και την Ταινιοθήκη της Ελλάδας.

Έχω συμμετάσχει σε Διεθνή Συνέδρια. στην Ελλάδα και το εξωτερικό.(Αγγλία και ΗΠΑ).

Είμαι μητέρα μιας κόρης, φοιτήτριας.

Αναλυτικά αναφέρομαι με το παρακάτω υπόμνημά μου στις

- A. ΣΠΟΥΔΕΣ-ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ
- B.. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΕ ΑΕΙ
- Γ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ-ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ
- Δ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ
- E. ΣΥΝΑΦΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

A. ΣΠΟΥΔΕΣ

1. Διδακτορικό δίπλωμα με *άριστα* από το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης τον Απρίλιο του 1999. Τίτλος διδακτορικής διατριβής *«Ελληνικός Κινηματογράφος 1950-67. Λαϊκή μνήμη και ιδεολογία»*.

2. Επισκέπτρια επιστήμων (visiting scholar), από τον Ιανουάριο – Ιούνιο 1995 στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο του ΟΗΙΟ, ύστερα από επίσημη πρόσκληση του Τμήματος Νοτιανατολικών Σπουδών, Ελληνικής Γλώσσας & Λογοτεχνίας. Κατά τη διάρκεια της εκεί παραμονής μου συνεργάστηκα στο Πρόγραμμα Νεοελληνικών Σπουδών (Modern Greek Studies Program), με τους καθηγητές Νεοελληνικής Λογοτεχνίας κ. Βασίλη Λαμπρόπουλο γράφου και Θεάτρου κ. Στράτο Κωνσταντινίδη.

3. Ειδική Μεταπτυχιακή **Υπότροφος** (Ε.Μ.Υ.) στον **Τομέα Επικοινωνίας** του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών (1987-1992). Επικουρικό διδακτικό έργο στα μέλη ΔΕΠ του Τομέα Πολιτικής Ανάλυσης και Επικοινωνίας το ίδιο διάστημα.

4. Σπουδές Σκηνοθεσίας στη Σχολή Σταυράκου (1981-1984).

5. Πτυχίο Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών το 1981.

B. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΕ ΑΕΙ

I. Προπτυχιακό επίπεδο

α. Τμήμα Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με αυτοδύναμη διδασκαλία ΠΔ 407/80, από τον Οκτώβριο του 2004 ως τον Αύγουστο 2007 δίδαξα τα εξής μαθήματα, όπως αναφέρονται στη συνέχεια

1. Ιστορία Κινηματογράφου I (χειμερινό εξάμηνο, υποχρεωτικό). Το μάθημα διδάχθηκε σε τετράωρη εβδομαδιαία διδασκαλία, η μορφή της οποίας περιέλαβε προφορικές διαλέξεις σε συνδυασμό με γραπτές εισηγήσεις μου, καθώς και διδακτικές προβολές επιλεγμένων ταινιών του παγκόσμιου κινηματογράφου (ολόκληρων η αποσπασμάτων) αντιπροσωπευτικών για την περίοδο (1895) μέχρι τις παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου, σε συνδυασμό με συστηματική συνεργασία με τους φοιτητές με συζητήσεις και ασκήσεις. ιστορικών περιόδων. Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού έγινε αναφορά στους πρωτοπόρους στην περίοδο του βωβού κινηματογράφου, στη διαμόρφωση του κλασσικού αφηγηματικού ύφους στον αμερικάνικο κινηματογράφο, καθώς και στα σημαντικότερα αισθητικά κινηματογραφικά ρεύματα στην Ευρώπη (Γερμανικό εξπρεσιονισμό, Γαλλικό ιμπρεσιονισμό, Σχολή Σοβιετικού Μοντάζ, Σχολή Γαλλικού ποιητικού ρεαλισμού)

2. Ιστορία Κινηματογράφου II. Σχολές και Ρεύματα (εαρινό εξάμηνο, υποχρεωτικό). Η διδασκαλία (4ωρη εβδομαδιαίως) αναφέρεται στην περίοδο της εξέλιξης του Κινηματογράφου, από τη φάση της συγκρότησης των ειδών στον αμερικάνικο Κινηματογράφο ως το τέλος της σημαντικής ιστορικά και πολιτιστικά

δεκαετίας του 1960. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση των μεταπολεμικών νεωτερικών κινηματογραφικών ρευμάτων (ιταλικός νεορεαλισμός, Γαλλικό Νέο κύμα κα) σε συνδυασμό με τις ιστορικές συνθήκες αλλά και τις μεγάλες συζητήσεις της Θεωρίας του κινηματογράφου για την εξέλιξη της κινηματογραφικής γλώσσας(σχέση κινηματογράφου-πραγματικότητας, ρεαλιστική αφήγηση, μη αφηγηματικός κινηματογράφος, θεωρία του δημιουργού, κινηματογράφος της ποίησης). . Μελετώνται συγκριτικά αμοιβαίες επιρροές και μεγάλες συζητήσεις της Θεωρίας του κινηματογράφου για την εξέλιξη της κινηματογραφικής γλώσσας(σχέση κινηματογράφου-πραγματικότητας, ρεαλιστική αφήγηση, μη αφηγηματικός κινηματογράφος, θεωρία του δημιουργού, κινηματογράφος της ποίησης). . Μελετώνται συγκριτικά αμοιβαίες επιρροές και επιδράσεις των κινηματογραφικών ειδών και κινηματογραφιών. Παρουσιάστηκαν αντιπροσωπευτικά φιλμικά κείμενα των δημιουργών.

3. *Ιστορία Κινηματογράφου IV-Ελληνικός Κινηματογράφος1950-1967* (εαρινό εξάμηνο 2006 και χειμερινό εξάμηνο 2006-7), υποχρεωτικό. Η μελέτη της Ιστορίας του Ελληνικού Κινηματογράφου συνιστά εδώ και λίγα χρόνια ένα διακριτό ακαδημαϊκό αντικείμενο. Προϋποθέτει την σύνθεση ιστορικών, πολιτικών και πολιτιστικών δεδομένων με το φιλμικό υλικό από τις απαρχές μέχρι σήμερα, με εξειδίκευση στο ελληνικό παράδειγμα. Το υλικό αυτό είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο και ποικίλο. Ο επιστημονικός διάλογος τοποθετεί το σώμα του Ελληνικού Κινηματογράφου στο πλαίσιο της παγκόσμιας Ιστορίας του Κινηματογράφου και επιλέγονται για την ανάλυση τα σύγχρονα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της αφηγηματικής και φιλμικής θεωρίας, με βάση την διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία λαμβάνοντας υπ'όψη τις αντίστοιχες συζητήσεις για την παρουσίαση άλλων εθνικών κινηματογραφιών. Η σφαιρική και σε βάθος γνώση λ.χ. των καταβολών του Ευρωπαϊκού μελοδράματος, με αναφορές στη δραματουργία (Peter Brooks, Thomas Elsaesser) προσφέρει τη δυνατότητα ανάλυσης των διασυνδέσεων ελληνικού και ευρωπαϊκού μελοδράματος και εισαγωγή στις βασικές τυποποιήσεις του είδους.

4. *Νέος Ελληνικός Κινηματογράφος. Κοινωνιολογικές και κριτικές προσεγγίσεις* (εαρινό εξάμηνο , επιλογής).

Η διδασκαλία του μαθήματος του *Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου* πραγματοποιήθηκε με αναφορά στις σημαντικές κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις αυτού του νεωτερικού εγχειρήματος, στο πλαίσιο των νέων κινηματογράφων στην Ευρώπη. Αντικείμενο αποτέλεσαν ειδικότερα οι απαρχές και η εμφάνιση του ΝΕΚ, ο/η σκηνοθέτης δημιουργός, οι μορφικές αναζητήσεις και προτάσεις και οι νέες θεματικές που αναδείχθηκαν στη διαδρομή των μεταπολιτευτικών δεκαετιών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον άξονα του φύλου, με την εμφάνιση νέων δυναμικών γυναικών δημιουργών αλλά και την ανάδειξη των θεματικών που αφορούν τη θέση των γυναικών και τις σχέσεις των φύλων στο κέντρο της αφήγησης.

5. *Σεμινάριο Γ. Μεγάλοι Δημιουργοί* (υποχρεωτικό, εαρινό εξάμηνο). Στον κύκλο αυτό περιλαμβάνονταν κάθε φορά το έργο ενός σημαντικού δημιουργού του κινηματογράφου, η εμφάθυση στο οποίο κρίνεται ως ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα για την κινηματογραφική παιδεία των φοιτητών του Τμήματος. Στα πλαίσια αυτά πρότεινα στο Πρόγραμμα Σπουδών και πραγματοποίησα σειρά σεμιναρίων για την προσέγγιση του έργου του μεγάλου Ευρωπαίου μοντερνιστή σκηνοθέτη Μικελάντζελο Αντονιόνι, με επίκεντρο το θέμα της μοντερνικής γραφής.

Στο πλαίσιο όλων των παραπάνω μαθημάτων Κινηματογραφικών σπουδών εκπονήθηκε με επίβλεψή μου μεγάλος αριθμός εργασιών από τους φοιτητές,-τριες .

B. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο ΕΑΠ

Διδάσκω από το 2011συνεχώς έως σήμερα ως σύμβουλος καθηγήτρια στη θεματική ενότητα **Νεοελληνικό θέατρο-Κινηματογράφος ΕΑΠ 44** τού Προγράμματος Σπουδών Ελληνικού Πολιτισμού. Από το 2018-19 ασκώ και καθήκοντα **Βοηθού συντονιστή** στην θεματική αυτή ενότητα, η οποία προσελκύει το ενδιαφέρον μεγάλου αριθμού φοιτητών και φοιτητριών πανελλαδικά. Βλέπε σχετικά και υπόμνημα συγγραφικού έργου μου. Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού, ετήσιας διάρκειας προσφέρεται στους φοιτητές φοιτήτριες η δυνατότητα να μελετήσουν απο ιστορική, πολιτισμική και αισθητική άποψη α) το πεδίο του

νεοελληνικού θεάτρου από τις απαρχές (1600) μέχρι και τα κυριότερα έργα του μεταπολεμικού θεάτρου και β) το πεδίο του ελληνικού κινηματογράφου από την εμφάνιση των πρώτων ταινιών μέχρι και τις ταινίες του Νέου ελληνικού Κινηματογράφου. Το ελληνικό παράδειγμα συζητείται σε σχέση με τα ρεύματα και επιδράσεις του παγκόσμιου θεάτρου και κινηματογράφου. Το διδακτικό έργο στα πλαίσια της **εξ αποστάσεως εκπαίδευσης** περιλαμβάνει ομαδικές συμβουλευτικές συναντήσεις με τους φοιτητές/τριες με διαλέξεις και προβολές, οργάνωση του εκπαιδευτικού υλικού για την εκπόνηση εργασιών, σε συνδυασμό με ανοικτή επικοινωνία με την ομάδα διδασκόντων για όλα τα θέματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τον συντονισμό του εκπαιδευτικού έργου. Η ύλη του μαθήματος εμπλουτίστηκε πρόσφατα με τα θέματα του μεταπολεμικού θεάτρου και εμπλουτίζεται με βάση τις σύγχρονες εξελίξεις και συζητήσεις στα πεδία του ελληνικού θεάτρου και κινηματογράφου.

Γ. Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

1. Κατά τα εαρινά εξάμηνα των ακαδημαϊκών ετών από **2004 έως σήμερα** διδάσκω το προπτυχιακό μάθημα επιλογής **«Φεμινιστικές Προσεγγίσεις στην Κινηματογραφική Αφήγηση»**. Το μάθημα αυτό είχα προτείνει στο Πρόγραμμα Σπουδών ως επιστημονική συνεργάτης του Διατμηματικού Προγράμματος Φύλου και Ισότητας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Περιεχόμενο του μαθήματος, το οποίο έχει εισαγωγικό χαρακτήρα, επιδιώκοντας να εξοικειώσει τους φοιτητές/τριες με την *οπτική του φύλου στη μελέτη των φιλμικών αφηγήσεων*, αποτελούν μεταξύ άλλων:
α) Η γυναίκα θεατής Πρότυπα στερεότυπα αντιλήψεις. β) Γυναίκες δημιουργοί (ηθοποιοί, σκηνοθέτες) - η γυναίκα ως υποκείμενο της αναπαράστασης, γ) Ειδικές θεματικές. Στο πλαίσιο των τελευταίων μελετώνται: i) έμφυλα πρότυπα στον ελληνικό κινηματογράφο 1950-67, ii) Κινηματογράφος των γυναικών δημιουργών της περιόδου της Μεταπολίτευσης, iii) τρόποι αναπαράστασης των γυναικών στις χώρες του Τρίτου κόσμου, iv) η

προσέγγιση των αναπαραστάσεων του φύλου στον παγκόσμιο κινηματογράφο

Στο μάθημα γίνονται διδακτικές προβολές σχετικές με τις θεματικές του και προτείνεται εκτεταμένη ελληνική και διεθνής βιβλιογραφία, η οποία αφορά ανάλυση από την οπτική του φύλου και ευρύτερα ζητήματα που αφορούν την έμφυλη διάσταση στη νεωτερικότητα και τις κινηματογραφικές αναπαραστάσεις.

2. Κατά τα εαρινά εξάμηνα των ακαδημαϊκών ετών **2009-2014** δίδαξα επίσης το υποχρεωτικό μάθημα *Τέχνη και ΜΜΕ. Εισαγωγή στις Κινηματογραφικές Σπουδές* (ΠΔ 407/80), με περιεχόμενο στα γνωστικά πεδία Ιστορίας και Θεωρίας Κινηματογράφου. (βλέπε ανωτέρω στα σχετικά μαθήματα που δίδαξα στο Τμήμα Κινηματογράφου του ΑΠΘ).

Δ. Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Δίδαξα με αυτοδύναμη διδασκαλία (ΠΔ 407/80) το μάθημα *Κινηματογράφος, Ιδεολογία, Ιστορία* (εαρινό εξάμηνο **2001-2** και χειμερινό **2002-3**) στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Το μάθημα περιελάμβανε τρίωρη διδασκαλία, θεωρητική και πρόσθετη οπτικοακουστική στήριξη, καθώς και συστηματική συνεργασία με τους φοιτητές στους χώρους της Φοιτητικής Κινηματογραφικής Ομάδας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Στο ίδιο Τμήμα δίδαξα με αυτοδύναμη διδασκαλία Π.Δ. 407/80 το μάθημα *Ειδικά μαθήματα πολιτικής κουλτούρας* (χειμερινό εξάμηνο **2002-3**). Στο μάθημα αυτό ενδιαφέρει η προσέγγιση των πολιτισμικών στοιχείων (πολιτική κουλτούρα, αξίες, πολιτισμικές μορφές) στη ελληνική κυρίως περίπτωση, με αναφορές στο σύγχρονο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης. Μελετώνται στοιχεία της ελληνικής δημοσιότητας (πολιτιστικός δυσισμός, καθυστερημένη έλευση της νεωτερικότητας, συγκρότηση λαϊκού αξιακού φορτίου). Εξετάζονται οι έννοιες της κουλτούρας και της έξης κατά Bourdieu σε συνδυασμό με συγκεκριμένα

παραδείγματα πολιτισμικών μορφών (ρεμπέτικο τραγούδι, ελληνικός μεταπολεμικός κινηματογράφος, νέος ελληνικός κινηματογράφος) τα οποία επέδρασαν στη διαμόρφωση συλλογικών αντιλήψεων σε συνδυασμό με κρίσιμες διαιρετικές τομές (εμφύλιος, δικτατορία).

Δίδαξα επίσης το μάθημα **Τεκμήρια Πολιτισμού-Μνήμη και Προοπτική**(από 24/2/2013-10/7/2015), στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο έργου «Ακαδημία Πλάτωνος-Η Πολιτεία και ο Πολιτης»(υποέργο **Εκπαίδευση Ενηλίκων**) του Επιχειρησιακού Προγράμματος *Εκπαίδευση και Δια Βίου μάθηση*, επικεντρώνοντας σε ζητήματα οπτικοακουστικής πολιτισμικής μνήμης.

II. Μεταπτυχιακό επίπεδο

1. **Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης Παν. Αθηνών** το μάθημα *Εικόνα, βλέμμα, Φύλο στον Κινηματογράφο* , από το 2009 έως σήμερα , (χειμερινό εξάμηνο) στα πλαίσια της Κατεύθυνσης *Πολιτισμικές και Κινηματογραφικές Σπουδές* του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος .

Στο μάθημα αυτό μελετάται συνθετικά η σχέση της εικόνας –φύλου, με έμφαση στην κινηματογραφική εικόνα με βάση αφ' ενός μόν τις θεωρίες του βλέμματος, αφ'ετέρου δε με αναφορά στις προσεγγίσεις του φύλου στο πεδίο της κριτικής φιλμικής θεωρίας. Στο πεδίο ενδιαφέροντος του μαθήματος περιλαμβάνονται σε ένα πρώτο άξονα η γέννηση του κινηματογράφου στο πλαίσιο της νεωτερικής οπτικοκεντρικής κουλτούρας του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα, οι θεωρίες για την αναπαράσταση και τη σχέση της με την (εξωφιλική) πραγματικότητα, η διαμόρφωση του βλέμματος και οι ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις για την ανάλυση λόγου στον κινηματογράφο (C.Metz, J. Lacan), αλλά και σύγχρονες προσεγγίσεις που εκκινούν από διαφορετικές αφετηρίες (Deleuze). Σε ένα δεύτερο άξονα περιλαμβάνεται η προσέγγιση του φύλου τον κινηματογράφο. Μελετάται το πεδίο της

φεμινιστικής φιλμικής κριτικής θεωρίας, ο διάλογος και οι αντιθέσεις στο εσωτερικό του από τις απαρχές στη δεκαετία του 70 μέχρι σήμερα. Μετά τις πρωτοποριακές αναλύσεις των Laura Mulvey, Claire Johnston, Ann Kaplan παρακολουθούμε τις νεώτερες θεωρήσεις κατά της διχοτομικής προσέγγισης των φύλων (J. Butler).

Επι πλέον στα πλαίσια του ανωτέρω Μεταπτυχιακού δίδαξα το Σεμινάριο **Εμφυλες αναγνώσεις της τραγωδίας στον Κινηματογράφο** κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022, ανιχνεύοντας ένα νέο ερευνητικό πεδίο.

Επίσης έχω διδάξει από το 2001 έως τον Φεβρουάριο 2006(χειμερινό εξάμηνο) ως επιστημονική συνεργάτης στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος ΕΜΜΕ, στην κατεύθυνση «Πολιτισμικές Σπουδές και Ανθρώπινη Επικοινωνία» μάθημα **«Εικόνα και βλέμμα στον Κινηματογράφο»** (συνδιδασκαλία με την αναπληρώτρια καθηγήτρια κ. Μαρία Κομνηνού, 2001-2005) και κατά το χειμερινό εξάμηνο 2005-2006 σε συνδιδασκαλία με την αν. καθηγήτρια κ. Μυρτώ Ρήγου.

Στα πλαίσιά του διδακτικού μου έργου **επέβλεψα** επίσης μεγάλο αριθμό **μεταπτυχιακών και διπλωματικών εργασιών** φοιτητών και φοιτητριών.

2. Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών,

Διδασκαλία του μεταπτυχιακού μαθήματος επιλογής **Εμφυλες αναγνώσεις στην κινηματογραφική αφήγηση** στο χειμερινό εξάμηνο **2016-2017**, κατόπιν ανάθεσης με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Οι θεματικοί άξονες του μαθήματος αφορούν την ανάγνωση των κινηματογραφικών αναπαραστάσεων από την οπτική του φύλου, με έμφαση στις έμφυλες αναγνώσεις του αρχαίου δράματος στο θέατρο και στον κινηματογράφο.

Το χειμερινό εξάμηνο του **2022-2023** επίσης μου έχει ανατεθεί η συνδιδασκαλία του μαθήματος **«Θεατρικές και άλλες γραφές»**. Στο μάθημα αυτό, το οποίο προσφέρεται για πρώτη φορά, διερευνώνται οι τομές και

εστιάζει στο μεταίχμιο κινηματογραφικής και θεατρικής γραφής, τα στοιχεία των διαφορετικών μορφών αφήγησης στον κινηματογράφο και η σχέση τους με τη θεατρικότητα, ειδικότερα θέματα των κινηματογραφικών ρευμάτων του ελληνικού και παγκόσμιου κινηματογράφου, μεταγραφές της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας στην οθόνη κ.α., με σκοπό να εξοικειώσει τους φοιτητές/τριες με τους κοινούς κώδικες των δύο Τεχνών. Θίγονται επίσης ζητήματα που αφορούν τις σύγχρονες συζητήσεις για την έμφυλη διάσταση του κινηματογραφικού λόγου και την “γυναικεία γραφή”.

3. Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία Πανεπιστημίου Αθηνών

Συνδιδασκαλία του μαθήματος *Πολιτισμικές σπουδές. Εφαρμογές στο πεδίο των ταινιών τεκμηρίωσης και του πολιτιστικού ντοκουμαντέρ* κατά τα χειμερινά εξάμηνα ακαδημαϊκών ετών **2013-2014** και **2015-2016.**, στο πλαίσιο του Διαπανεπιστημιακού Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για την Εκπαίδευσης».

B. ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ

I. ΒΙΒΛΙΑ

1. Γιάννα Αθανασάτου, *Ελληνικός Κινηματογράφος 1950-1967, Λαϊκή μνήμη και ιδεολογία*, σελ. 399, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2007. (β΄ έκδοση) . (1^η έκδοση Media Desk Hellas και εκδόσεις Finatec, Αθήνα, 2001)

Αποτελεί έκδοση με επεξεργασία της διδακτορικής μου διατριβής. Η αρχαική και βιβλιογραφική έρευνα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της ειδικής Μεταπτυχιακής Υποτροφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και της παραμονής μου στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο του ΟΗΙΟ ως προσκεκλημένη επισκέπτρια επιστήμονος (visiting scholar).

Τα στοιχεία της φιλικών αφηγήσεων των δημοφιλών ταινιών συσχετίζονται με αναγνωρίσιμα στοιχεία της λαϊκής μνήμης, αλλά και τις σημαντικές ιδεολογικές και πολιτισμικές διεργασίες της κρίσιμης ιστορικής περιόδου 1950-1967. Διερευνάται συστηματικά ο ρόλος του κινηματογράφου στην σχέση ηγεμονίας -λαϊκής κουλτούρας, λαμβανομένων υπ όψη των αντιφάσεων και των αμφιλογιών που περιβάλλουν τις λαϊκές εγκλήσεις. Κρίσιμη είναι η έννοια του κοινωνικού φαντασιακού (συλλογικές ταυτίσεις του κοινού) η οποία οδηγεί σε μια προσέγγιση του αισθητικού στοιχείου, ανιχνεύοντας την σύνδεσή του με την ιδεολογία και τις αξίες που επικρατούν σε μία κοινωνία, σε μία συγκεκριμένη ιστορική συγκυρία. Στη συγκεκριμένη περίπτωση διερευνώνται οι μεταβολές της κινηματογραφικής παραγωγής στη διαδρομή των δύο μεταπολεμικών δεκαετιών.

Με αφορμή τις ταινίες του δείγματος αναφοράς συζητούνται τα έμφυλα πρότυπα στην ελληνική κοινωνία κατά την μεταπολεμική περίοδο.

Τα ευρήματα συγκεντρώνονται και ομαδοποιούνται στο τελευταίο συνθετικό κεφάλαιο «Γενικές τάσεις περιόδων. Ο κανόνας και οι εξαιρέσεις», το οποίο προτείνει μία νέα αποτίμηση και περιοδολόγηση του ελληνικού μεταπολεμικού κινηματογράφου.

**2 Γιώργος Π. Πεφάνης, Ιωάννα Αθανασάτου (εισαγωγή, επιμέλεια),
Σκηνές,εικόνες , βλέμματα , Διασταυρώσεις θεάτρου και κινηματογράφου,
Αθήνα, 2021.**

Στον τόμο αυτό έχω συμβάλει επίσης με συγγραφή δύο κεφαλαίων:

«Εστιάσεις στο μεταίχμιο θεάτρου και κινηματογράφου. Μια εισαγωγή» σε συνεργασία με τον Γιώργο Πεφάνη και *«Εμφυλες αναγνώσεις τής τραγωδίας στον Κινηματογράφο»*, στις οποίες αναφέρομαι παρακάτω.

Η έκδοση περιλαμβάνει είκοσι τρεις μελέτες από ισάριθμους ερευνητές και ερευνήτριες των πεδίων θεάτρου και κινηματογράφου, οι οποίες εκτείνονται σε ένα ευρύ φάσμα θεματολογίας , δημιουργών και προσεγγίσεων, από το αρχαίο δράμα και τις μετεγγραφές του στον κινηματογράφο έως το σύγχρονο θέατρο και το weird cinema. Απευθύνεται σε ερευνητές και

σπουδαστές, καλλιτέχνες και σε ένα ευρύτερο κοινό που ενδιαφέρεται για τις τέχνες. Πρόκειται για μια συστηματική διερεύνηση των σχέσεων θεάτρου και κινηματογράφου, με πρωτότυπες συμβολές σε θέματα που ελάχιστα έχουν διερευνηθεί στην ελληνική βιβλιογραφία, και συμβάλλει στο άνοιγμα ενός γόνιμου διαλόγου με θεωρητικό και καλλιτεχνικό ενδιαφέρον.

3. Janet Mc Cabe, **Κινηματογράφος και Φεμινισμός**, επιστημονική επιμέλεια Ιωάννα Αθανασάτου, μετάφραση Ε. Πυρπάσου, Αθήνα, Πατάκης, **2009**. (αγγλικός τίτλος *Writing the woman into cinema*, London and New York, Wallflower, 2004) - Έκδοση στα πλαίσια της σειράς *Κινηματογραφικές Σπουδές*, υπεύθυνη Εύα Στεφανή.

Στο βιβλίο αυτό του οποίου είχα την επιστημονική επιμέλεια της ελληνικής έκδοσης, η συγγραφέας η οποία διδάσκει στο Trinity College του Δουβλίνου, εξετάζει το ευρύ γνωστικό πεδίο της φεμινιστικής κριτικής θεωρίας Κινηματογράφου, όπως εξελίχθηκε από τη δεκαετία του 70 μέχρι σήμερα, περιλαμβάνοντας τον πλούσιο θεωρητικό διάλογο που αναπτύχθηκε στο εσωτερικό της. Η κατασκευή του νοήματος στον κινηματογράφο από την οπτική του φύλου, η εκ νέου αντιμετώπιση θεμάτων όπως η γυναικεία επιθυμία, οι υποκειμενικότητες και η γυναικεία θέαση, αλλά και οι δυνατότητες για μία νέα αντιπατριαρχική κουλτούρα στις κινηματογραφικές αναπαραστάσεις αποτελούν αντικείμενο κριτικής επεξεργασίας από την συγγραφέα.

Στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη δημόσια σφαίρα χωρίς εν τω μεταξύ να έχει ανατραπεί η πατριαρχική τάξη πραγμάτων, το φύλο εμπλέκεται σε μία σειρά από αντιθέσεις και διαμάχες. Η ταυτότητα φύλου εμπλέκεται με άλλες επί μέρους ταυτότητες, εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική. Η οπτική των πολλαπλών ταυτοτήτων έθεσε το ζήτημα της έμφυλης ταυτότητας σε συνδυασμό και με άλλες, όπως λχ αυτής που προκύπτει από την φυλή.

4. Γιάννα Αθανασάτου, Ελίζα Δελβερούδη, Νίκος Κολοβός, ***Ο Ελληνικός Κινηματογράφος***, τόμος Β΄, **Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο**, Πάτρα, 2002.(και ανατυπώσεις) Ο συγκεκριμένος τόμος αποτελεί διδακτικό σύγγραμμα στη Θεματική ενότητα Νεοελληνικό Θέατρο-Κινηματογράφος του Προγράμματος Σπουδών. *Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό* της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. (ΕΛΠ 44). Στον τόμο αυτό έχω συμβάλει με το κεφάλαιο 3, *Ο Ελληνικός μεταπολεμικός κινηματογράφος, 1950-1970*, σελ. 75-117, το οποίο αναφέρεται στην περίοδο 1950-1970 αναπτύσσοντας τα βασικά σημεία της ιστορικής και θεωρητικής επισκόπησης του ελληνικού μεταπολεμικού κινηματογράφου κατά δεκαετία και συγκριτικά, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της *εξ αποστάσεως εκπαίδευσης*. Παρατίθενται παραδείγματα, καθώς και ασκήσεις και δραστηριότητες οι οποίες ωθούν τον φοιτητή στην εμπάθυνση των στοιχείων και των απόψεων που παρατίθενται αλλά και τον έλεγχο των δικών του γνώσεων και εμπειριών. Ο τόμος εκδόθηκε με εισαγωγή και επιμέλεια του κριτικού Γιάννη Μπακογιαννόπουλου

5. Γιάννα Αθανασάτου, Αλκης Ρήγος, Σεραφείμ Σεφεριάδης (εισαγωγή, επιμέλεια), ***Η Δικτατορία 1967-1974. Πολιτικές πρακτικές-Ιδεολογικός λόγος-Αντίσταση***, Αθήνα, Καστανιώτης, 1999 (και συνεχείς επανεκδόσεις.) Πρόκειται για ένα σύνθετο έργο στο οποίο επιχειρείται η συστηματική προσέγγιση της περιόδου της δικτατορίας στις κυριότερες πτυχές και επιπτώσεις της στα κρίσιμα πεδία της πολιτικής και του πολιτισμού. Ο τόμος χωρίζεται σε τρεις ενότητες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η «Ιδεολογικός λόγος –Πολιτισμός».

6. Ιωάννα Αθανασάτου, ***Ζητήματα Επικοινωνίας και Φύλου***, (3η θεματική ενότητα εκπαιδευτικού υλικού), Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας , Αθήνα, 2014. Η μελέτη των έμφυλων διαστάσεων του επικοινωνιακού πεδίου αναδεικνύει τις στερεοτυπικές αναπαραστάσεις στον κινηματογράφο

και τούς τρόπους θέασης, τη διάχυση των σεξιστικών προιδεάσεων στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, τις νέες προσεγγίσεις για το φύλο και την επικοινωνία και τις νέες δυνατότητες συγκρότησης εναλλακτικών κοινωνικών λόγων.

II. Κεφάλαια σε βιβλία

1. Ιωάννα Αθανασάτου, “Η οπτική του φύλου στο έργο του Σπύρου Ευαγγελάτου” στο Παναγιώτης Μιχαλόπουλος (επιμ), *Προσεγγίζοντας το έργο του Σπύρου Ευαγγελάτου.Ερευνα, σύνθεση, ερμηνεία*, Εκδόσεις Παπαζήση (2023).

Η σκηνοθετική εργασία και το ανανεωτικό βλέμμα του Σπύρου Ευαγγελάτου σε ένα ευρύ φάσμα έργων του παγκόσμιου δραματολογίου, καθώς και οι θεματικές και αισθητικές αναζητήσεις του Αμφιθεάτρου μελετώνται ως προς μια ιδιαίτερη πτυχή, την οπτική του φύλου. Διερευνάται μέσω μιας διεπιστημονικής προσέγγισης πώς οι επιλογές των έργων, το ερμηνευτικό και υποκριτικό στίγμα με κεντρική αναφορά στις ερμηνείες της ηθοποιού, σκηνοθέτιδος και συνιδρύτριας του Αμφιθεάτρου (1975) Λήδας Τασοπούλου και άλλα στοιχεία της θεατρικής πράξης αναδεικνύουν τό έμφυλο στοιχείο. Ενδεικτικά μελετώνται οι παραστάσεις “Ηλέκτρα” (1991), “Θεοφανώ”(1996), “ Εκκλησιάζουσες”(1998), “Ιφιγένεια εν Ληξουρίω”(1980), “Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα”1995).

2. Ιωάννα Αθανασάτου, “Έμφυλες αναγνώσεις της τραγωδίας στον κινηματογράφο” στο Γ.Πεφάνης, Ι.Αθανασάτου(επιμ), *Σκηνές, εικόνες, βλέμματα. Διασταυρώσεις του θεάτρου και του κινηματογράφου*, Εκδόσεις ΕΑΠ, Αθήνα, 2021, σελ. 73-85.

Στο πλαίσιο ενός διαχρονικού και διακειμενικού διαλόγου, οι σύγχρονες μεταγραφές της αρχαίας ελληνικής τραγωδίας στον κινηματογράφο παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον, τόσο απο πλευράς διερεύνησης τών τρόπων με τούς οποίους τα θεατρικά και ποιητικά στοιχεία του τραγικού λόγου αποδίδονται μέσω των κωδίκων της κινηματογραφικής γλώσσας όσο και απο πλευράς ανάδειξης του έμφυλου χαρακτήρα τών συγκρούσεων και τών ανταγωνισμών. Η οικουμενικότητα του λόγου των τραγικών κειμένων έχει αποτελέσει πρόκληση για τούς/τις δημιουργούς του παγκόσμιου και ελληνικού κινηματογράφου οι οποίοι προτείνουν σε συνεργασία με σημαντικές γυναίκες ηθοποιούς νέες αναγνώσεις της πολυσημίας και πολυπλοκότητας του πολιτισμικού φορτίου της τραγωδίας. Υπο το πρίσμα διεπιστημονικών και διακειμενικών προσεγγίσεων συζητούνται οι ταινίες της τριλογίας του Μιχάλη Κακογιάννη Ηλέκτρα (1961), Τρωάδες (1971), Ιφιγένεια (1977) στη σχέση τους τόσο με το αρχαίο όσο και με το σύγχρονο νεοελληνικό θέατρο καθώς και νεώτερες δημιουργίες του παγκόσμιου κινηματογράφου.

3. Ιωάννα Αθανασάτου, Γιώργος Πεφάνης, “Εστιάσεις στο μεταίχμιο θεάτρου και κινηματογράφου: μια εισαγωγή” στο Γ.Πεφάνης, Ι.Αθανασάτου (επιμ), *Σκηνές, εικόνες, βλέμματα. Διασταυρώσεις θεάτρου και κινηματογράφου*, Εκδόσεις ΕΑΠ, Αθήνα, 2021, σελ. 9-30.

Στο εισαγωγικό αυτό κείμενο του σχετικού τόμου ανιχνεύεται η στενή σχέση μεταξύ των δύο τεχνών, οι βασικοί κοινοί κώδικες, οι αποκλίσεις, οι διαφοροποιήσεις και δημιουργικές διασταυρώσεις σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, με αναφορά σε θεωρητικά και καλλιτεχνικά παραδείγματα.

4. Ιωάννα Αθανασάτου, “**Η κρίση στο δημόσιο λόγο. Η παραβίαση της δεοντολογίας στην περίπτωση τών οροθετικών γυναικών**”, στο Μ.Κομνηνού (επιμ), *Δημόσια σφαίρα σε κρίση*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2017 , σελ. 135-147.

Το μελέτημα αφορά την διερεύνηση της υπόθεσης των οροθετικών γυναικών ως προς τις ηθικές, νομικές και επικοινωνιακές διαστάσεις της (συμπεριλαμβανόμενης και της ταινίας -ντοκυμαντέρ της Ζωής Μαυρουδή “Ruins”).Λαμβάνονται υπ’όψη νεώτερες θεωρήσεις της βιοπολιτικής , όπως το έργο του Giorgio Agamben και της Judith Butler για τις έννοιες της “κατάστασης εξαίρεσης” και της “ευάλωτης/επισφαλούς ζωής”.Μελετώνται οι εναλλακτικοί κοινωνικοί λόγοι που προβλήθηκαν απο περιοδικά, συλλογικότητες και τον κινηματογράφο.

5. Ιωάννα Αθανασάτου, “**Μορφές του πολιτικού στον σύγχρονο Κινηματογράφο**” στο Α.Ι.Δ Μεταξάς, (επιμ), *Διακλαδική διερεύνηση της πολιτικής πράξης, Πολιτική Ψυχολογία II.*, Εκδόσεις Ι.Σιδέρης, 2016, σελ. 187-202.

Το κεφάλαιο εξετάζει όψεις του πολιτικού στοιχείου στον παγκόσμιο κινηματογράφο στις σύγχρονες συνθήκες της παγκοσμιοποιημένης πολιτιστικής βιομηχανίας.Οι διεργασίες της πολιτισμικής μεταβολής (με αφετηρία τις θεωρήσεις των Jameson, Harvey, Lyotard) υπαγορεύουν νέες εννοιολογήσεις του πολιτικού οι οποίες λαμβάνουν υπ’όψη τις σύνθετες διεργασίες συγκρότησης της υποκειμενικότητας (φυλή, τάξη, φύλο).Μια νέα διάσταση της σχέσης πολιτικής και αισθητικής ,μετα το εγχείρημα του Μοντερνισμού που χαρακτήρισε

τις προηγούμενες δεκαετίες, είναι ανιχνεύσιμη σε συνδυασμό με κριτικές αντιστάσεις οι οποίες προέρχονται και από χώρες εκτός Δύσης (αναφορά στο παράδειγμα του Ιρανικού Κινηματογράφου της πρώτης περιόδου μετά το 2000).

6. Γιάννα Αθανασάτου, «**Trafficking Γυναικών. Η Μαρτυρία της Κινηματογραφικής Εικόνας**», κεφάλαιο VII στο Κατερίνα Σαρικάκη, Λίζα Τσαλίκη (επιμ), *Μέσα Επικοινωνίας, Λαϊκή Κουλτούρα και η Βιομηχανία του Σέξ*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήση, 2012, σελ. 201-229(με πρόσκληση)

Το συγκεκριμένο κεφάλαιο συζητά πραγματολογικά στοιχεία για το φαινόμενο της διεθνούς σωματεμπορίας, την εμφάνισή του στην Ελλάδα κατά τις δεκαετίες 1990 και 2000 και τους τρόπους αναπαράστασής του σε ταινίες του Ελληνικού Κινηματογράφου. Παρουσιάζονται και αναλύονται τέσσερις αντιπροσωπευτικές ταινίες, «Από την άκρη της πόλης» του Κωνσταντίνου Γιάνναρη, «Ο δρόμος προς τη Δύση» του Κυριάκου Κατζουράκη, «Ένας λαμπερός ήλιος» του Βασίλη Λουλέ, «Νανούρισμα» της Γιάννας Αμερικάνου. Οι κινηματογραφικές αυτές ταινίες ανέδειξαν τον λόγο της ετερότητας και τα νέα υποκείμενα της παγκοσμιοποιημένης έμφυλης και ταξικής καταπίεσης, προβάλλοντας το σημαντικό αυτό θέμα παρά τον κυρίαρχο λόγο των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

7. Γιάννα Αθανασάτου, «**Η συγκριτική προσέγγιση του παιδιού στον ελληνικό κινηματογράφο και σε ταινίες του ιταλικού νεορεαλισμού**», στο Β. Θεοδώρου, Μ. Μουμουλίδου, Α.Οικονομίδου (εισαγωγή, επιμέλεια), *Πιάσε με αν μπορείς... Η παιδική ηλικία και οι αναπαραστάσεις της στον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο*, Αιγόκερως, Αθήνα, 2006, σελ. 27-42.

Το συγκεκριμένο κεφάλαιο επιχειρεί τη συγκριτική προσέγγιση δύο ταινιών προερχόμενων από δύο διαφορετικές ευρωπαϊκές εθνικές κινηματογραφίες, την ελληνική ταινία *Λουστράκος* (1963) της Μαρίας Πλυτά, και το ιταλικό νεορεαλιστικό αριστούργημα *Σιούσια/Λούστροι παπουτσιών* (1945) του Βιτόριο Ντέ Σίκα. Εκκινώντας από τις αναλύσεις του Αντρέ Μπαζέν για τον νεορεαλιστικό εγχείρημα και με άξονα τον κώδικα του παιδιού, επιχειρεί να καταγράψει τις συναντήσεις και τις αποκλίσεις στους τρόπους χειρισμού των θεματικών της κοινωνικής ανισότητας και αδικίας, την παρουσία (η απουσία αντίστοιχα) του ιστορικού πλαισίου, τις ερμηνείες των ηθοποιών και τις αισθητικές αναζητήσεις. Ακόμη επιχειρεί να διατυπώσει και κάποιες υποθέσεις για τους λόγους και το εξηγητικό πλαίσιο των παραπάνω διαφορών.

8. «Ο κοινωνικός και πολιτικός ρόλος του Ελληνικού ντοκυμαντέρ. Η περίπτωση των ντοκυμαντέρ στα χρόνια της δικτατορίας και της μεταπολίτευσης και η σημασία τους σήμερα,» στο Ειρήνη Στάθη, Γιάννης Σκοπετέας (επιμέλεια), *Ντοκυμαντέρ. Μια άλλη πραγματικότητα. Θεωρητικά κείμενα για την ταυτότητα του ντοκυμαντέρ τον 21^ο αιώνα*, Αιγόκερως και Εργαστήριο Οπτικοακουστικών Εφαρμογών και Επικοινωνίας/ Τμήμα Πολιτισμικής Πληροφορικής Πανεπιστημίου Αιγαίου, Αθήνα, 2009, σελ.103-119. (με πρόσκληση)

Η φιλμική μνήμη σε συνδυασμό με τις δυνατότητες που προσφέρει η χρήση των νέων τεχνολογιών μπορεί να λειτουργήσει ανασχετικά για την επικράτηση της γενικευμένης λήθης που περιγράφει ο Hosbawm. Η ψηφιοποίηση, η δημιουργία οπτικοακουστικών συλλογών, η προσβασιμότητα που προσφέρει η προβολή και ανάδειξη του υλικού αυτού στο διαδίκτυο μπορεί να λειτουργήσει με πολλαπλούς τρόπους, προσφέροντας μία δεύτερη ζωή σε δημιουργίες και φιλμικές καταγραφές του παρελθόντος. Ιδιαίτερα το corpus των πολιτικών ντοκυμαντέρ των δεκαετιών 1969 και 1970 παρουσιάζει ειδικό ενδιαφέρον σήμερα, όπου σημειώνεται «επάνοδος του πολιτικού στον κινηματογράφο». Η αντίδραση στην εμπορευματική κυριαρχία του παλαιού ελληνικού κινηματογράφου και στο επίσημο πλαίσιο

ενημέρωσης περιελάμβανε όχι μόνο νέες αισθητικές και θεματολογικές επιλογές, αλλά και αλλαγή του οικονομικού μοντέλου, του τρόπου παραγωγής των ταινιών. Ορόσημο των νέων αντιλήψεων και κινηματογραφικών πρακτικών και παράλληλα πολύτιμο ιστορικό τεκμήριο των δραματικών πολιτικών γεγονότων και κοινωνικών αλλαγών των δεκαετιών 60 και 70 αποτέλεσαν οι ταινίες *100 ώρες του Μάη* /1963 (Δήμος Θέος, Φώτος Λαμπρινός), *Το Γράμμα από το Σαρλερουά*/1965(Λάμπρος Λιαρόπουλος), *Ο Θηραικός όρθρος* /1967 (Κώστας Σφήκας, Σταύρος Τορνές). Στη διάρκεια της δικτατορίας τα σημαντικά πολιτικά ντοκυμαντέρ λειτούργησαν αποκαλυπτικά για το καθεστώς των συνταγματαρχών *Δεν είναι παρά μία αρχή* /1971 (Παντελής Βούλγαρης), *Επισκεφτείτε την Ελλάδα* /1970 (Φώτος Λαμπρινός), *Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών* /1971 (Κώστας Χρονόπουλος). Μετά την πτώση της δικτατορίας, η Μεταπολίτευση και το πολιτικό τραύμα αποτυπώθηκαν με μία σειρά από εξαιρετικά πολιτικά ντοκυμαντέρ, *Τραγούδια της φωτιάς* /1974(Νίκος Κούνδουρος), *Αγώνας* /1975 (Ομάδα των 6), *Μέγαρο*/1974 (Σάκης Μανιάτης, Γιώργος Τσεμπερόπουλος, *Μαρτυρίες* (Νίκος Καβουκίδης). Λίγο αργότερα το ντοκυμαντέρ μεταγράφει τις δυναμικές των νέων κοινωνικών σχέσεων *Τελευταίος σταθμός Κρόντσμπεργκ*/1975 (Γιώργος Καρυπίδης), *Ο Γιώργος από τα Σωτηριάνικα*/1978(Λευτέρης Ξανθόπουλος), *Οι γυναίκες σήμερα*/1977 (Πόπη Αλκουλή), συμβάλλοντας στην αυτογνωσία μας. Η εκ νέου ανάγνωση των φιλικών αυτών κειμένων μέσα και τις πρωτοβουλίες ψηφιοποίησης πού έχουν αναπτυχθεί το τελευταίο διάστημα μπορούν να επιβεβαιώσουν σε πολλά σημεία την αντίληψη του Τζίγκα Βερτόφ «ο κινηματογράφος είναι η τέχνη πού μας επιτρέπει να ανακαλύψουμε τη βαθύτερη όψη της πραγματικότητας, αυτή πού κατά κανόνα μας διαφεύγει». Βιβλιοπαρουσίαση του συλλογικού τόμου στην εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* (6.11.2009)

9. Ιωάννα Αθανασάτου, Μαρία Παραδείση, Βαγγέλης Καλαμπάκας, *Η εκπαιδευτική σημασία του Κινηματογράφου. Αρχές, στόχοι, εφαρμογές», Βασικό Επιμορφωτικό υλικό Τόμος Α'.Γενικό Μέρος, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο , Μάιος 2011, σελίδες 1-60.*

Πρόκειται για ένα πρωτοπόρο εγχείρημα με βάση την προσέγγιση της «μετασχηματίζουσας γνώσης» μέσω της Τέχνης του Κινηματογράφου, το οποίο βασίστηκε σε ερευνητικό έργο της Ομάδας Τεχνών στην Εκπαίδευση, στην οποία συμμετείχα ως Εμπειρογνώμονας εγκαρσίων δράσεων στον τομέα του Κινηματογράφου. Η ερευνητική και συγγραφική εργασία περιελάμβανε καταγραφή καλών πρακτικών, σχεδιασμό, επιλογή και εκπόνηση επιμορφωτικού υλικού (ταινίες αναφοράς για μαθητές) για τις ανάγκες επιμορφωτικού προγράμματος των εκπαιδευτικών με φορέα το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ)

III. ΑΛΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ (Άρθρα σε συλλογικούς τόμους, Πρακτικά συνεδρίων, εκδόσεις)

1. Ιωάννα Αθανασάτου, **‘Το δημοκρατικό έλλειμμα στην ενημέρωση σε συνθήκες οικονομικής και πολιτισμικής κρίσης’**, στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, *Ενημέρωση και Δημοκρατία* , Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα, 2021, σελ. 147-154.
2. **«Ταυτότητες φύλου και αναπαραστάσεις»**, στον τόμο Γιώτα Παπαγεωργίου (επιμ), *Εμφυλίοι μετασχηματισμοί*, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Τμήματος Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης, Ρέθυμνο, 2007, σελ. 126-134.

Στο συγκεκριμένο άρθρο επιχειρείται η διαπραγμάτευση του ζητήματος της ταυτότητας φύλου σε σχέση με τις κινηματογραφικές αναπαραστάσεις με βάση το παράδειγμα του «σωματικού κινηματογράφου», είδος πειραματικής προσέγγισης των οπτικών μέσων. Συζητείται το έργο των Κατερίνας Θωμαδάκη και Μαρίας Κλωνάρη, Ελληνίδων εικαστικών, με καλλιτεχνική και θεωρητική δραστηριότητα, οι οποίες ζουν και εργάζονται στο Παρίσι

από το 1975. Οι δύο σκηνοθέτες είναι οι δημιουργοί του 'Σωματικού Κινηματογράφου' που πρωτοεμφανίστηκε το 1976 με την ταινία τους «*Διπλός Λαβύρινθος*». Στη διάρκεια του χρόνου ανέπτυξαν την πρότασή τους με επίκεντρο τη σχέση εικόνας-κινηματογράφου-σώματος, αντιμετωπίζοντας την πρόκληση συνάντησης του κινηματογράφου με τις εικαστικές τέχνες και το θέατρο και επεξεργαζόμενες προτάσεις που προκύπτουν από καινοτόμες συναντήσεις των μέσων με το καλλιτεχνικό ρεύμα των σκηνοθετιδών και εικαστικών της γυναικείας διάστασης. Τα έργα της πρώτης περιόδου εκφράζουν το αίτημα του επαναπροσδιορισμού των γυναικείων αναπαραστάσεων από τις ίδιες τις γυναίκες, την συγκρότηση ενός νέου βλέμματος στα πλαίσια του λόγου και των σημείων της αυτονομίας κατά τις δεκαετίες 70 και 80. [*Διπλός* Συνεχίζοντας την ενδιαφέρουσα πορεία τους ενσωμάτωσης της φεμινιστικής οπτικής στην καλλιτεχνική γλώσσα, προτείνουν μία πρωτοποριακή καλλιτεχνική δημιουργία, η οποία έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον της διεθνούς κριτικής Τέχνης καθώς διεκδικεί και πλήρη ανεξαρτησία παραγωγής και διανομής. Τα έργα της ύστερης περιόδου (δεκαετία του 90 μέχρι σήμερα) ανταποκρίνονται σε νέες επεξεργασίες των μορφών, οι οποίες υπερβαίνουν τον διπολισμό των φύλων. Ο «*Κύκλος του Αγγέλου*» περιλαμβάνει πάνω από 30 δημιουργίες ποικίλων τεχνολογιών που έχουν παρουσιασθεί διεθνώς σε μουσειακούς χώρους. Σημείο αναφοράς είναι η εικόνα του Άγγελου στις ταινίες «*Ρέκβιεμ για τον εικοστό αιώνα*» (1994) και «*Personal Statement*» (1994). *Λαβύρινθος* (1976), *Κύκλος της Unheimlich* (1979, 80), *Σέλβα*, *Ένα Πορτραίτο της Παρβανέ Ναι* (1983), και *Πτώσεις. Ερημος. Σύν* (1985)].

3. Ιωάννα Αθανασάτου, «Η οπτική του φύλου στις ταινίες του Παντελή Βούλγαρη. Από το Προξενιό της Άννας στις Νύφες», στον τόμο Φ. Τομαή (επιμ), *Ιστορία και πολιτική στο έργο του Παντελή Βούλγαρη*, Κινηματογραφικό Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα, Παπαζήσης, 2007, σελ. 285-291. Στο άρθρο προτείνεται η ανάγνωση τριών ταινιών του σημαντικού Έλληνα σκηνοθέτη Παντελή Βούλγαρη από την οπτική του φύλου. Συζητούνται οι ταινίες «*Το Προξενιό της Άννας*» (1972), «*Πέτρινα χρόνια*»

(1985) και «Νύφες» (2004), με έμφαση στην τελευταία. Δημιουργός που ανέδειξε με ευαισθησία την διάσταση του κοινωνικού και ουμανιστικού στοιχείου στη δίνη των πολιτικών γεγονότων, ο Παντελής Βούλγαρης, πρωτοεμφανιζόμενος σκηνοθέτης ταινίας μεγάλου μήκους το 1972, θέτει στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της αφήγησης το θέμα της έμφυλης καταπίεσης παράλληλα με την ταξική και πολιτιστική. Στο «*Προξενιό της Άννας*», η υπηρέτρια και εσωτερική μετανάστρια Άννα θα παραμείνει τελικά στο σπίτι των αφεντικών της, που θα αποτρέψουν τον γάμο της με τον αρραβωνιαστικό του προξενιού. Η προβληματική που λαμβάνει υπ' όψη και τη διάσταση του φύλου εμφανίζεται και στα «*Πέτρινα χρόνια*» (1985) όπου εισάγεται η ανάγνωση και άλλων περισσότερο προσωπικών πτυχών της εμφύλιας σύγκρουσης, και σε αυτό το πλαίσιο κεντρικό πρόσωπο αναδεικνύεται ο χαρακτήρας της Ελένης, πολιτικής κρατούμενης, συντρόφου πολιτικού αγωνιστή και μητέρα ενός παιδιού το οποίο γεννιέται και μεγαλώνει στη φυλακή. Πρόκειται για μία ταινία ορόσημο όπου ο κινηματογράφος συμβάλλει στην αναριοθέτηση και διεύρυνση του πολιτικού και σε μία περισσότερο ολοκληρωμένη και πλήρη ανάγνωση της Ιστορίας. Στην τελευταία ταινία του δημιουργού, «*Νύφες*»(2004) η οποία αναφέρεται στο πραγματικό γεγονός της μαζικής μετανάστευσης γυναικών στις αρχές του αιώνα από την φτωχή Ανατολή (Ελλάδα, Ρωσία) προς την εύπορη Δύση (Ηνωμένες Πολιτείες) προκειμένου να παντρευτούν ως πράγματα άγνωστούς τους άνδρες, για να αποφύγουν την φτώχεια, μιζέρια και καταπίεση στις πατρίδες τους. Οι γυναίκες εκχωρούνται από τους άνδρες των οικογενειών τους οι οποίες τις δένουν κιόλας με συμβόλαια τιμής. Η προσέγγιση του λόγου της ταινίας γίνεται σε συνδυασμό με την ανάλυση του μεσογειακού παραδείγματος, και του ισχυρού *κώδικα τιμής-ντροπής*, όπως μορφοποιήθηκε από τους Αγγλοσάξονες ανθρωπολόγους και ερευνητές του ελληνικού και ευρύτερου μεσογειακού χώρου. Ο κώδικας αυτός λειτουργεί καθοριστικά για την απόφαση της Νίκης Δούκα να αρνηθεί την ερωτική της επιθυμία και την αγάπη του φωτογράφου Νόρμαν και να τηρήσει την υπόσχεση της οικογένειάς της στον Έλληνα μετανάστη Πρόδρομο, αποδεχόμενη το γάμο

μαζί του. Η έμφυλη καταπίεση, την οποία έχει υποστεί σε ακραίο βαθμό, γίνεται βρόγχος για την Χαρώ, η οποία αυτοκτονεί στη διάρκεια του ταξιδιού. Η ερμηνεία του κειμένου και της απήχησής του συνδέει την επικαιρότητα τού λόγου της (αναφορά στα σύγχρονα μείζονα θέματα της μετανάστευσης, της ετερότητας και της γυναικείας καταπίεσης) με τη τοποθέτηση των γεγονότων σε ένα απώτερο παρελθόντα ιστορικό χρόνο πού ενισχύει τη νοσταλγία ενός βλέμματος πού ματώνει κοιτώντας προς τα πίσω.

4. «Γυναικεία μετανάστευση. Η περίπτωση της ταινίας. Ένας λαμπερός ήλιος», στο 47^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Αθηνά Καρτάλου, Αφροδίτη Νικολαΐδου, Θάνος Αναστόπουλος (επιμ.), *Σε ξένο τόπο. Η μετανάστευση στον Ελληνικό Κινηματογράφο (1956-2006)*, Αθήνα, Αιγόκερως, 2006, σελ. 88-91.

1. Ο ελληνικός κινηματογράφος σήμερα, ακολουθώντας διαφορετικές στρατηγικές αναπαραστάσεων και αφηγήσεων από εκείνες του προδικτατορικού ελληνικού κινηματογράφου, παρέχει σημαντικές μαρτυρίες για τις κοινωνικές συνθήκες ταύτισης του «άλλου» με τον «ξένο» μετά το 1974 και κυρίως κατά τη δεκαετία του 1990. Η ταινία *Ένας λαμπερός ήλιος* (2000) του σκηνοθέτη Βασίλη Λουλέ είναι η πρώτη η οποία θέτει την οπτική του φύλου μέσα στο πλαίσιο της θεματικής της μετανάστευσης και συγκεκριμένα το θέμα της ιδιαίτερης καταπίεσης πού υφίστανται οι γυναίκες μετανάστριες σαν αντικείμενα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ως ιδιαίτερη μορφή των εμπορευματικών σχέσεων στις οποίες υπόκεινται λόγω του φύλου τους.

5. «Η διατήρηση και διάδοση της φιλικής μνήμης ως πράξης με αισθητικές, πολιτικές και πολιτισμικές συνέπειες. Προτάσεις αξιοποίησης στην εκπαίδευση», Εισήγηση στο Γ' Κινηματογραφικό Συνέδριο της Εταιρείας Ελλήνων Σκηνοθετών, Αθήνα, 12 Μαΐου 2007.

6. Γυναίκες ηθοποιοί στη δεκαετία του 20. Κυριαρχία της ανδρικής ματιάς η υπόσχεση χειραφέτησης? στο Χριστίνα Αδάμου (επιμέλεια),

Ο ηθοποιός ανάμεσα στην σκηνή και την οθόνη, Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2008, σελ. 336-345.(Πρακτικά Συνεδρίου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης)

Οι δεκαετίες του 1920 και 1930 χαρακτηρίζονται από σημαντικές εξελίξεις στον παγκόσμιο κινηματογράφο και την ισχυρή επίδραση του κινηματογραφικού θεάματος στο κοινό των πόλεων της Ύερώπης και των ΗΠΑ. Επανεκτιμώντας από μία σύνθετη οπτική γωνία την ιστορία του μέσου, στο πλαίσιο των πρόσφατων φεμινιστικών ιστορικών και θεωρητικών προσεγγίσεων(J. Bergstrom, Mary Ann Doane) το άρθρο διερευνά τη φιλική παρουσία της ηθοποιού Louise Brooks στην ταινία του George Wilhem Pabst *Pandora's Box* (1929). Τα κεντρικά ερωτήματα συνδέονται με τη διαμάχη για τον έλεγχο του λόγου στην ταινία, η οποία διεξάγεται ανάμεσα στο πατριαρχικό φορτίο πού εκπροσωπείται από το σενάριο και τη σκηνοθεσία, και στην κεντρική παρουσία της ηθοποιού της οποίας το σώμα και το πρόσωπο γίνονται όχημα ενός σημασιολογικού φορτίου χειραφέτησης. Κεντρική σημασία για τον διάλογο των φιλικών κειμένων με τις κοινωνικές εξελίξεις κατέχει η έννοια του *γυναικείου κοινού*, τη δυναμική του οποίου (βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής θέσης των γυναικών, αγώνες για τη κατάκτηση του δικαιώματος της ψήφου στις ΗΠΑ)λαμβάνουν υπ'όψη οι ταινίες της περιόδου. Όπως επισημαίνει η ιστορικός κινηματογράφου Myriam Hansen, η έννοια της *αμφιθυμίας* είναι κρίσιμη προκειμένου να αναλύσουμε τις έμφυλες κινηματογραφικές αναπαραστάσεις της δεκαετίας του 20.Κεντρική υπόθεση της Hansen είναι ότι παρά το γεγονός ότι ο κινηματογράφος υιοθετεί πατριαρχικές δομές αναπαραστάσης, προσφέρει στις γυναίκες (όπως και στους μετανάστες και τους πρόσφατα εγκατεστημένους στην πόλη εργάτες), ένα χώρο φαντασιακό όπου εν δυνάμει θα μπορούσε να βρεί θέση η γυναικεία επιθυμία, και να εκφραστούν τα χειραφετητικά αιτήματα της μοντερνικότητας. Η Λούλου των Brooks και Pabst αποτελεί ίσως την επαγγελία μίας τραυματισμένης ατελούς μοντερνικότητας πού μένει να εκπληρωθεί στο μέλλον.

7. Φύλο και Κινηματογράφος, επιστημονικό λήμμα στο ηλεκτρονικό λεξικό ΦΥΛΟΠΑΙΔΕΙΑ του Προγράμματος Φύλου και Ισότητας του Πανεπιστημίου Αθηνών *Θε.φ.λ.ις*, 2009.

8. Γιάννα Αθανασάτου, « **Τάσεις και προοπτικές του σύγχρονου ελληνικού Κινηματογράφου. Θεματολογία και αισθητικές Κατευθύνσεις** », περιοδικό Συχνότητες του Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων, τχ. 10, **2010**

9. Γιάννα Αθανασάτου, **Ώψεις των πολιτισμικών πρακτικών στη σύγχρονη Ελλάδα. Συμπεράσματα μιας έρευνας** στο Χριστόφορος Βερναρδάκης (επιμ), *Η Κοινή Γνώμη στην Ελλάδα*, Αθήνα, Σαββάλας, 2010,

10. Γιάννα Αθανασάτου, **Η Γενοκτονία της Μνήμης. Το Τραύμα του πολέμου και η διαχείριση της μνήμης**, περιοδικό Προσεχώς, τχ. 22, Κινηματογραφική Λέσχη Ηλιούπολης, Αθήνα, 2011

10. Γιάννα Αθανασάτου, «**Επιτελέσεις του φύλου. Η περίπτωση της ταινίας *Μερικοί το προτιμούν καυτό (1959)***» στον τόμο Μυρτώ Ρήγου, Μαρία Κομνηνού (επιμ), *Πολιτικές της εικόνας. Μεταξύ Εικονολατρίας και Εικονομαχίας*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, **2012** (έκδοση Πρακτικών Συνεδρίου του Τομέα Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Οπτικοακουστικών Εφαρμογών και Τεχνολογίας Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης Πανεπιστημίου Αθηνών)

11. Ιωάννα Αθανασάτου, «**Φύλο, Υποκειμενικότητα, ζωή στο όριο**», στο περιοδικό Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, τχ 41, αφιέρωμα, Θεμέλιο.

12. Ιωάννα Αθανασάτου, **Για την μοντερνική γραφή του Μικελάντζελο Αντονιόνι. Σημειώσεις για το μάθημα του Σεμιναρίου, εαρινό εξάμηνο 2007**, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Κινηματογράφου, Θεσσαλονίκη, 2007.

Το Σεμινάριο Γ', έτους εαρινού εξαμήνου 2007 περιελάμβανε σειρά διαλέξεων για τον Ιταλό σκηνοθέτη Μικελάντζελο Αντονιόνι με επίκεντρο το θέμα της μοντερνικής γραφής στον κινηματογράφο. Για την πληρότητα της ανάλυσης χρησιμοποιήθηκαν και ήσαν ευπρόσδεκτες τόσο η ιστορική όσο και η αισθητική θεωρητική προσέγγιση των κινηματογραφικών κειμένων. Η δομή των σημειώσεων περιλαμβάνει: α. Εισαγωγικές προσεγγίσεις της διδάσκουσας όπως αναπτύχθηκαν στις παραδόσεις και προτεινόμενη φιλομογραφία αναφοράς προς περαιτέρω μελέτη. Αναλύεται η ταινία *L' avventura* (1960) σε σχέση με το εγχείρημα της μοντερνικής γραφής στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο στα πλαίσια του μεγάλου ρεύματος της δεκαετίας του 60 με πρωταγωνιστές τον Αντονιόνι, τον Γκοντάρ και τον Ρενάι. Προσεγγίζονται οι ιδιαίτερες υφολογικές επιλογές της εικόνας, η αποδραματοποίηση της πλοκής, η σύνδεση του ψυχισμού των ηρώων με τον φιλικό χώρο, η έννοια του «ανοικτού έργου» και άλλα χαρακτηριστικά του μοντερνιστικού ύφους των ταινιών της «μεγάλης τετραλογίας». Η διαπραγμάτευση της πρωτοποριακής κινηματογραφικής γραφής σε συνδυασμό νέους θεματικούς άξονες αποτελεί το κέντρο του ενδιαφέροντος στην ανάλυση της ταινία *The passenger/ Επάγγελμα Ρεπόρτερ* (1975). Θέμα και μορφή αρθρώνονται στο νεωτερικό εγχείρημα, συνδέοντας το έργο του σκηνοθέτη με τα απελευθερωτικά κινήματα ανεξαρτησίας και τα κοινωνικά κινήματα για την ταυτότητα κατά τις δεκαετίες '60 και '70 στη Ευρώπη. Στοιχεία του ποιητικού κινηματογράφου συναντώνται με τη δυναμική της αμφισβήτησης της περιόδου, το εναλλακτικό κινηματογραφικό βλέμμα συναντά την προβληματική της αλλοτρίωσης του Δυτικού ανθρώπου. Προτείνεται για περαιτέρω μελέτη εκτενής βιβλιογραφία και φιλομογραφία του σκηνοθέτη.

13. Ζητήματα αναπαράστασης στον Κινηματογράφο, στον συλλογικό τόμο *Η κατασκευή της πραγματικότητας και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης*,

(επιμ. Ρόη Παναγιωτοπούλου, Π. Ρηγόπουλου, Μ. Ρήγου, Σ. Νοτάρης), Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 1998, σελ.

Πρόκειται για δημοσίευση εισήγησης στο Διεθνές Συνέδριο που πραγματοποίησε το Τμήμα Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών τον Απρίλιο του 1996. Το αντικείμενο του άρθρου αυτού αναφέρεται στο ζήτημα της παραγωγής της εντύπωσης της πραγματικότητας στον Κινηματογράφο. Παρουσιάζονται οι διαφορετικές απόψεις για το πρόβλημα της φιλμικής γραφής και της εικόνας και εστιάζει στην άποψη του θεωρητικού των *Cahiers du Cinema* J.P.Oudart για το σύστημα της οπτικής αναπαράστασης το οποίο κυριάρχησε στην δυτικοευρωπαϊκή ζωγραφική μεταξύ του 15^{ου}-19^{ου} αιώνα και το οποίο παραδόθηκε στην νέα τέχνη του εικοστού .Ο κινηματογράφος παρέλαβε ως κανόνα την θέση του ματιού ως κέντρου όρασης του κόσμου, την μονοοπτική προοπτική και την μοναδική πηγή φωτός, η θέση του θεατή είναι ένα σημείο το οποίο περιλαμβάνεται και ταυτόχρονα αποκλείεται από την αναπαράσταση. Σύμφωνα με τον Oudart ο θεατής αποκλειόμενος από την αναπαράσταση εμπλέκεται ταυτόχρονα σε αυτήν με έναν φαντασιακό τρόπο. Τα ίχνη αυτής της εγγραφής εντοπίζονται εν τέλει με την μορφή μιας παρουσίας-απουσίας (έλλειψης). Επομένως η εντύπωση της πραγματικότητας στον κινηματογράφο παράγεται μεταφορικά-μετωνυμικά (ρεαλισμός τους σταδίου του καθρέφτη) και όχι αναλογικά, και βεβαίως πρόκειται για μία ειδική μορφή αναπαράστασης ιστορικά καθορισμένη.

14.Οι γυναίκες από τις δύο πλευρές της κάμερα. Προσεγγίσεις στην αναζήτηση γυναικείας ταυτότητας, στον συλλογικό τόμο *Όψεις του Νέου Ελληνικού Κινηματογράφου*, τόμος 2, (Σύνταξη-Εισαγωγή) Διαμαντής Λεβεντάκος, Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών, Κέντρο Οπτικοακουστικών Μελετών, Αθήνα, 2002, σελ. 159-170. Το συγκεκριμένο άρθρο, ενταγμένο στην ευρύτερη προβληματική μου για την οπτική του φύλου στην κινηματογραφική αφήγηση, αποτελεί την κατάθεση μιας πρώτης άποψης σχετικά με ορισμένα χαρακτηριστικά του Κινηματογράφου της μεταπολίτευσης επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον της ανάλυσης στις ταινίες

των γυναικών δημιουργών της δεκαετίας του 80, της Φρίντας Λιάππα και της Τώνιας Μαρκετάκη αλλά και του προοδευτικού ανδρικού βλέμματος.- σκην. Νίκος Βεργίτσης. Επιλέγονται οι ταινίες *Οι δρόμοι της αγάπης είναι νυχτερινοί*, *Η τιμή της αγάπης* και *Ρεβάνς* αντίστοιχα, προκειμένου να αναδειχθούν οι τρόποι πού το κοινωνικοπολιτικό αίτημα για μετεξέλιξη των ρόλων των φύλων και αναβάθμιση της θέσης των γυναικών παράλληλα με την διεκδίκηση μιας νέας εναλλακτικής ταυτότητας βρήκε φιλική έκφραση την συγκεκριμένη εποχή. Κοινή συνισταμένη των τριών ταινιών οι οποίες παρουσιάζουν αρκετές διαφορές στην γραφή η ερωτική επιθυμία και η ανάγκη για αυτονομία ως συστατικό στοιχείο της νέας ταυτότητας φύλου την οποία διεκδίκησαν οι Ελληνίδες την κρίσιμη δεκαετία του 80. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν από πλευράς ανάλυσης κινηματογραφικών κωδίκων η αντιστροφή του κλασσικού σχήματος των ταινιών του Χόλλυγουντ και της φεμινιστικής φιλικής θεωρίας «Ο άνδρας κατέχει την επιθυμία και την γυναίκα» (Mulvey)- αλλά και η ανάδειξη του ζητήματος της σεξουαλικής ελευθερίας σε ένα πεδίο διαμάχης αφού και μετά την υποτιθέμενη έκφραση της, οι σχέσεις των φύλων εξακολούθησαν να είναι ασύμμετρες σε βάρος των γυναικών. Η Ρήνη των αρχών του αιώνα, η Εύα της δεκαετίας του '80 και οι απομονωμένες στο αστικό διαμέρισμα κοπέλες της επαρχίας είναι συμπληρωματικές όψεις του ίδιου ζητουμένου ενός γυναικείου προσώπου νέου, ανεξάρτητου, ερωτικού, πού διεκδικεί την ακεραιότητα της ύπαρξης του σε μία κοινωνία μεταξύ παράδοσης και εκσυγχρονισμού

15. Καλή πατρίδα σύντροφε. Η επιστροφή της Ιστορίας, στον συλλογικό τόμο *Πραγματικότητα και μύθος στο καλλιτεχνικό έργο του Λευτέρη Ξανθόπουλου*, [εισαγωγή-επιμέλεια Φωτεινή Τομαή Κωνσταντοπούλου], Κινηματογραφικό Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών, Παπαζήσης, Αθήνα, 2003, σελ. 101-109.

Πρόκειται για δημοσίευση ανακοίνωσης στην ημερίδα του Κινηματογραφικού Αρχείου του ΥΠΕΞ πού πραγματοποιήθηκε στις 22.2.2002 με θέμα «*Η Μαρτυρία της κινηματογραφικής εικόνας*». Ως προσφορότερη έννοια για

την θεώρηση του βλέμματος της ταινίας και του ποιητή δημιουργού προτείνω τη έννοια της μαρτυρίας σύμφωνα με την προσέγγιση του Ζάκ Ντεριντά. Ο Ντεριντά, αναφερόμενος στο Ολοκαύτωμα και τον Γερμανόφωνο Εβραίο ποιητή Πάουλο Τσελάν, αναφέρεται στην ετυμολογία της λέξης μαρτυρία επισημαίνοντας την προέλευση της από την λατινική ρίζα της *testimonium* < *testis* < *terstis*= το πρόσωπο το οποίο παρίσταται ως τρίτος. Ένας ο οποίος ήταν παρών κοντά στο γεγονός και επέζησε για να μαρτυρήσει γι αυτό. Ο μάρτυρας φέρει μαζί του την εμπειρία, τα βιώματα του, όχι αποδείξεις. Η ταινία, όντας μία αφήγηση μαρτυρία των πολιτικών προσφύγων του Εμφυλίου που ίδρυσαν και κατοίκησαν το χωριό Νίκος Μπελογιάννης στην Ουγγαρία (μαρτυρία του χώρου, μαρτυρίες των προσώπων) αποτελεί ταυτόχρονα μία θαυμάσια πραγματεία προφορικής ιστορίας στα θεματικά πεδία υποκειμενικότητα, μνήμη, ταυτότητες. Η ταινία όμως δεν περιορίζεται στο παρελθόν, υιοθετώντας μια διπλή γραμμή αφήγησης. Αποτελώντας μία μαρτυρία για τη γενιά του Εμφυλίου, αγγίζει με ευαισθησία και τις ζωές των νεότερων γενεών, θέτοντας όλα τα σημαντικά θέματα που έχει αναδείξει η σύγχρονη πραγματικότητα της μετανάστευσης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η φιλική γραφή, η οποία συνδυάζει την μυθοπλασία με το ντοκιμαντέρ. Ύστερα από την επικράτηση του κώδικα της λήθης στις ταινίες του προδικτατορικού ελληνικού κινηματογράφου, η Ιστορία στις ταινίες της μεταπολίτευσης επέστρεψε κυρίως σαν μύθος. Στην ταινία του Ξανθόπουλου επιστρέφει με διαφορετικό τρόπο. Ο ιστορικός μύθος υποχωρεί ως αυταπόδεικτη, μονοσήμαντη οντότητα και αναδύεται μία πολύμορφη και αντιφατική σύγχρονη πραγματικότητα μέσα από τις προσωπικές μαρτυρίες.

16. Κριτική αποτίμηση ταινιών του Ελληνικού Τμήματος 28^{ου} Φεστιβάλ μικρού μήκους Δράμας, στο *Κινηματογράφος 2005, Πανελλήνια Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου*, Π.Ε.Κ.Κ., 2005, σελ. 176-179. Πρόκειται για μια προσέγγιση των ταινιών του Διαγωνιστικού Ελληνικού Τμήματος του 28^{ου} Φεστιβάλ Δράμας, (Σπουδαστικού, Μυθοπλασίας και του Προγράμματος *Ελληνες του Κόσμου*) όπου διατυπώνονται συνολικές παρατηρήσεις για τις

θεματικές και μορφικές τάσεις των ταινιών που συμμετείχαν. (θεματικές τάσεις, φιλική έκφραση). Το συγκεκριμένο κείμενο αναφέρεται στην εισήγησή μου τον Σεπτέμβριο του 2005 ως κριτικού σχολιαστή στο Φεστιβάλ αυτό.

17. «Αποκαλύπτοντας το πρόσωπο», περ. *Ουτοπία*, τεύχ. 58, Ιανουάριος 2004, σελ. 141-145.

Πρόκειται για μία σύντομη παρουσίαση της φιλμογραφίας του σύγχρονου *Ιρανικού Κινηματογράφου*, ο οποίος εμφανίζει τα τελευταία χρόνια μία αξιοσημείωτη δυναμική και γνωρίζει την αποδοχή και την επιβράβευση στα Κινηματογραφικά Φεστιβάλ της Ευρώπης. Σημειώνεται ότι ταινίες του Ιρανικού Κινηματογράφου έχουν παρουσιασθεί συστηματικά και στο Πρόγραμμα *Νέοι Ορίζοντες* του Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης. Στο επίκεντρο του προβληματισμού βρίσκονται οι τρόποι αφήγησης αυτού του ανθρωποκεντρικού κινηματογράφου μεγάλης εικαστικής ομορφιάς και νοηματικής δύναμης και δίνεται έμφαση στο θεματικό πεδίο της καταπίεσης των γυναικών στην πατριαρχική τάξη των ισλαμικών κοινωνιών. Η σχετική φιλμογραφία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις ταινίες *Ο Κύκλος*, *Μεθυσμένα Αλογα*, *Κανταχάρ*. Επισημαίνονται οι μορφικές και αφηγηματικές διαφοροποιήσεις από το κυρίαρχο δυτικό πολιτιστικό μοντέλο και τα στοιχεία κριτικού κοινωνικού λόγου στο επίπεδο του κινηματογραφικού βλέμματος που χαρακτηρίζεται από την απουσία του γυναικείου προσώπου

18. Ταυτότητες φύλου και Μεταπολίτευση. Το προσωπικό ήταν πολιτικό *Ο λόγος του κινηματογράφου και της λογοτεχνίας*, στο Γ. Κοντογιώργης, κα (επιμ.), *Τριάντα Χρόνια Δημοκρατία*, Τόμος Β', Κριτική, Αθήνα, 2004, σελ. .

Το συγκεκριμένου άρθρο διερευνά ζητήματα που αναφέρονται στην πολιτική κουλτούρα και στην συγκρότηση ταυτοτήτων στην Ελλάδα κατά την Μεταπολίτευση σε συνδυασμό με καλλιτεχνικές εκφράσεις που αναφέρονται η προκύπτουν κατά την περίοδο αυτή στο πεδίο της λογοτεχνίας και του κινηματογράφου. Η εισαγωγή της έμφυλης διάστασης

στην ανάλυση [οπτική του κοινωνικού φύλου/gender] επιτρέπει την προσέγγιση των σχετικών εξελίξεων και μεταβολών που συντελέστηκαν στην παραδοσιακή ελληνική κοινωνία στην κρίσιμη πολιτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά συγκεκριμένη περίοδο. Διαπιστώνεται ότι βασικό στοιχείο των χειραφετητικών διαδικασιών μεταβολής της κουλτούρας αποτέλεσε σύνδεση του προσωπικού με το πολιτικό. Είναι αυτό ακριβώς το σημείο που περιέγραψαν με ιδιαίτερη ενάργεια ορισμένες μορφές λόγου και Τέχνης. Η ανάλυση του λόγου των πολιτισμικών μορφών είναι δυνατόν σε πολλές περιπτώσεις να προσφέρει ισχυρές ενδείξεις για τις αλλαγές και τις μεταβολές που συντελούνται στον χώρο της κουλτούρας και ιδιαίτερα των αξιών και των ταυτοτήτων. Οι μορφές αυτές αποτελούν πολλές φορές προνομιακό τόπο ανάγνωσης νέων ερμηνειών καθώς προηγούνται της επίσημης επιστημονικής καταγραφής μια που τα όρια του πολιτισμικού πεδίου προσφέρουν μεγαλύτερη ελευθερία. Σύμφωνα με τα παραπάνω στο δεύτερο μέρος *Ο λόγος της λογοτεχνίας, της ποίησης και του κινηματογράφου* προτείνονται τρία έργα γυναικών δημιουργών, το ποίημα *Κατάσταση πολιορκίας* (1968) της ποιήτριας και ψυχαναλύτριας Ρένας Χατζηδάκη, το μυθιστόρημα *Αρχαία Σκουριά* της συγγραφέως Μάρως Δούκα (1979) και η κινηματογραφική ταινία *Ένα τραγούδι δεν φτάνει* (2003), της σκηνοθέτιδας Ελισάβετ Χρονοπούλου. Κοινό στοιχείο των τριών έργων γυναικείου καλλιτεχνικού λόγου αποτελεί χρήση πρωτοποριακών στοιχείων γραφής όσο και η θεματική επιλογή ενός δύσκολου προσωπικού δρόμου από τις γυναίκες ηρωίδες που σηματοδοτεί την εσωτερική αντίσταση σε αυτό που θεωρείται ασφαλής και πάγιος τρόπος ζωής.

19. Πολιτισμός και πολιτική. Προς μία επαναθεώρηση του Ευρωπαϊκού εαυτού, στο Πέπη Ρηγοπούλου (επιμ), *Το Πάσχον σώμα του Πολιτισμού*, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ/Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 2004, σελ. 76-81.

Το άρθρο ασχολείται κατ' αρχήν με συζητήσεις που επικαιροποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του πολέμου των ΗΠΑ στο Ιράκ και αφορούν το

πολιτιστικό έλλειμμα στην σημερινή Ευρωπαϊκή ταυτότητα. Αναφέρεται στην καταγωγή και εξέλιξη του όρου κουλτούρα στις νεωτερικές κοινωνίες. Στα πλαίσια αυτά γίνεται αναφορά και στο παράδειγμα του κινηματογράφου. Η ενίσχυση της πολυφωνίας και της διαφορετικότητας αναδεικνύεται σε κεντρικό ζήτημα στα πλαίσια των χωρών της διευρυμένης πλέον Ευρώπης. Το αίτημα της πολιτισμικής πολυχρωμίας αναδεικνύεται με ιδιαίτερη ένταση τον κινηματογράφο, λόγω της διττής πολιτιστικής και οικονομικής του φύσης.

20. «Οι απέναντι. Η διπλή ζωή μιάς ταινίας», στο Κερκινός Δ., (επιμ), *Γιώργος Πανουσόπουλος*, εκδοση 46^{ου} Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και Αιγόκερως, Αθήνα, 2005, σελ. 159-164.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζεται μία νεώτερη ανάγνωση της ταινίας *Οι Απέναντι* (1981) του Γιώργου Πανουσόπουλου στο ευρύτερο πλαίσιο της ευρωπαϊκής κινηματογραφίας. Η ανάλυση εστιάζει α) στη σχέση της συγκεκριμένης ταινίας η οποία ανήκει στο Νέο Ελληνικό Κινηματογράφο/ ΝΕΚ με τις αφηγηματικές συμβάσεις των δημοφιλών ταινιών του ελληνικού μεταπολεμικού κινηματογράφου 1950-67, και την διαχείριση των κωδίκων της νεωτερικότητας στην φιλμική αφήγηση β) στα σημεία συνάντησης και απόκλισης της ταινίας αυτής με την ταινία « Μικρή ερωτική ιστορία» (1986) του μεγάλου Πολωνού σκηνοθέτη Krzysztof Kieslowsski. Ειδικότερα συζητούνται τά στοιχεία της σωματικότητας, της ομιλίας χαρακτήρα (κατά Bakhtin), της εσωτερικότητας και της διαλεκτικής των βλεμμάτων, τα οποία συντελούν στο να θεωρηθεί η ταινία ‘*Οι Απέναντι*’ ως γέφυρα μεταξύ των δύο παραδόσεων ‘παλαιού’ και ‘νέου’ ελληνικού κινηματογράφου. Επισημαίνεται το κοινό υπόβαρθρο των δύο ταινιών σε επίπεδο κωδίκων αναφοράς (Ελλάδα, Πολωνία, δεκαετία του 80), οι διερευνήσεις στο πεδίο του υπαρξιακού και της εσωτερικότητας, οι ομοιότητες σεναρίου και κινηματογραφικής γραφής, αλλά και οι διαφοροποιήσεις στα πεδία της

ηθικής και του έρωτα οι οποίες εγγράφονται στα δύο φιλμικά κείμενα σε ακολουθία των διαφορετικών πολιτισμικών παραδόσεων και απόψεων των δημιουργών των δύο εθνικών ευρωπαϊκών κινηματογραφιών.

Άλλες δημοσιεύσεις στον Τύπο-

1. « Ο έρωτας και ο θάνατος στον Κριστόφ Κισλόφσκι», εφ. *Βήμα/ένθετο Βήμα Ιδεών*, φύλλο Αυγούστου 2009, σελ. 16, 17.
- 2 «Τα στερεότυπα του δημόσιου λόγου και η συνιστώσα κοινωνικό φύλο» βιβλιοπαρουσίαση της έκδοσης Μ. Ψύλλα (εισαγωγή-επιμέλεια), *Δημόσιος χώρος και φύλο*, Τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός, σελ. 277, στην εφ. *Αυγή*, ένθετο *Αναγνώσεις*, φύλλο 14.6.2009.
2. «Φρίντα Λιάππα και Τώνια Μαρκετάκη», εφ. *Αυγή*, φύλλο 19.2.2007.
- 4.. «Το φύλο στη νεωτερικότητα», εφ. *Εποχή*, φύλλο 6.5.2007.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

-**Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, “Προσεγγίζοντας τό εργο του Σπύρου Ευαγγελάτου.Ερευνα, Σύνθεση, Ερμηνεία”, Κεφαλλονιά, Ιούνιος 2022.,** συμμετείχα με εισήγηση όπως παραπάνω.

-**Συμμετοχή στο Συνέδριο του ΕΑΠ « Από τη σελίδα στην οθόνη. Προσεγγίσεις στη σχέση λογοτεχνίας και κινηματογράφου»,** Αθήνα, **2018,** στο οποίο ήμουν μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής μαζί με τούς καθηγητές κ. Σάββα Πατσαλίδη και Θόδωρο Γραμματά. Στα πλαίσια του συνεδρίου παρουσίασα εισήγησή μου με θέμα “Αφηγηματικοί κώδικες στην ταινία *Καγγελόπορτα* (1977) του Δημήτρη Μακρή”, απο το ομώνυμο λογοτεχνικό έργο του Ανδρέα Φραγκιά.

-**Συμμετοχή στο συνέδριο « Η Κρίση τής ελληνικής κοινωνίας μέσα από τις ταινίες μικρού μήκους»,** Πάντειο Πανεπιστήμιο και Φεστιβάλ

Δράμας, Αθήνα, 2019, στο οποίο ήμουν μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής και συμμετείχα με εισήγησή μου “Η Κρίση στις ταινίες μικρού μήκους”

-Συμμετοχή στο 9ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή και εξ αποστάσεως Εκπαίδευση, Ο Σχεδιασμός της μάθησης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Αθήνα , Νοέμβριος, 2017, όπου συμμετείχα με εισήγησή μου “Φιλμική μνήμη και εκπαίδευση”.

-Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο που διοργάνωσε το Πανεπιστήμιο του Cambridge *Theatres of war: FIFTY YEARS OF GREEK CINEMA* (17-18 Σεπτεμβρίου 1998) με θέμα εισήγησης: «*Memory and the relation film – ideology in Popular Greek Films of the period 1950-1958*». Στο συνέδριο αυτό, του οποίου ακαδημαϊκός υπεύθυνος ήταν ο καθηγητής κ. Sam Pekham, συμμετείχε μεγάλος αριθμός ερευνητών και ερευνητριών σε θέματα Ελληνικού Κινηματογράφου από τα Πανεπιστήμια της Ευρώπης και των ΗΠΑ.

- 15th International Symposium on Modern Hellenism που διοργάνωσε η εταιρία Modern Greek Studies Association στο Kent State University / Kent Ohio (6 – 9 Νοεμβρίου 1997) με θέμα ανακοίνωσης «*Popular memory in Greek Cinema after the civil war*». Ακαδημαϊκή υπεύθυνη ήταν η κ. Gail Hohlstraft, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Cornell της Ν. Υόρκης.
- Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο που διοργάνωσε στην Αθήνα το Πανεπιστήμιο Αθήνας, Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης: *Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ* (24 – 27 Απριλίου 1996) με θέμα εισήγησης “Ζητήματα αναπαράστασης στον Κινηματογράφο”.
- Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης: *ΤΟ ΠΑΣΧΟΝ ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ*, Ιούνιος 2003, οργανωτική υπεύθυνη η καθηγήτρια κ. Πέπη Ρηγοπούλου.
- Συμμετοχή στην ημερίδα του Κινηματογραφικού Αρχείου του Υπουργείου Εξωτερικών: *ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΣΤΟ ΈΡΓΟ ΤΟΥ ΛΕΥΤΕΡΗ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ*,

Αθήνα, Φεβρουάριος 2002. Θέμα εισήγησής μου: *«Καλή πατρίδα σύντροφε. Η επιστροφή της Ιστορίας»*

- Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης *ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ*, Ρέθυμνο, Μάιος 2004. Θέμα εισήγησής μου: *«Ταυτότητες Φύλου και Μεταπολίτευση»*.
- Ομιλία μου στην Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών στις 10 Μαρτίου 2005 με τίτλο: *«Το Εναλλακτικό βλέμμα των Ελληνίδων γυναικών δημιουργών των δεκαετιών '70 και '80»*. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του αφιερώματος *«Οι γυναίκες σκηνοθετούν – Φεστιβάλ γυναικείων ταινιών μικρού μήκους»*, 4-10/3/05, υπό την αιγίδα της Εταιρεία Ελλήνων Σκηνοθετών, με τη συμμετοχή πολλών δημιουργών του κινηματογραφικού χώρου.
- Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο ΕΜΦΥΛΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ, Ρέθυμνο, 12-15 Μαΐου 2005, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Κοινωνιολογίας. Θέμα εισήγησής μου: *«Ταυτότητες φύλου και αναπαραστάσεις. Από την συγκρότηση των σημείων της αυτονομίας στη μη διχοτομική ταυτότητα»*.
- Συμμετοχή στην ημερίδα του Κινηματογραφικού Αρχείου του Υπουργείου Εξωτερικών *ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗ ΒΟΥΛΓΑΡΗ*, 19-20 Μαΐου 2005. Τίτλος εισήγησης: *Η οπτική του φύλου στις ταινίες του Π. Βούλγαρη. Από το “Προξενικό της Άννας” στις “Νύφες”*
- Σχεδιασμός και επιμέλεια των πολιτιστικών εκδηλώσεων με θέμα **«Πολιτισμός και Μνήμη»**, στα πλαίσια του Ε΄ Διεθνούς Συνεδρίου, που διοργάνωσε η *Ελληνική Εταιρία Πολιτικής Επιστήμης* με το Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα με θέμα: *«Η Δικτατορία 30 χρόνια μετά. Καθεστώς – Καταβολές – Επιπτώσεις»*, Αθήνα, 10 – 13/12/1997. Στα πλαίσια των εκδηλώσεων αυτών προσκλήθηκαν εικαστικοί δημιουργοί και Ιστορικοί Τέχνης, η κ. Ματούλα Σκαλτσά και ο ζωγράφος κ. Δημοσθένης Κοκκινίδης, διοργανώθηκε έκθεση ζωγραφικής του κ. Κοκκινίδη *«Των δε κακών μνήμη...»*, καθώς και προβλήθηκε επιλεγμένο οπτικοακουστικό υλικό από

τα αρχεία της ΕΡΤ σχετικά με την τεκμηρίωση της αντίστοιχης ιστορικής περιόδου.

- Οργανωτική υπεύθυνη του Αφιερώματος « **Πολιτισμός και Πολιτική**, στα πλαίσια του Ζ΄ Συνεδρίου της **Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης Η ΣΥΝΤΟΜΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ '60**. Θεσμικό πλαίσιο, κομματικές στρατηγικές, κοινωνικές συγκρούσεις, πολιτισμικές διεργασίες, 30/11-3/12/2005, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο. Στα πλαίσια του αφιερώματος περιελήφθη η διοργάνωση έκθεσης εικαστικού υλικού, προερχόμενου από την έκθεση του ζωγράφου Δημοσθένη Κοκκινίδη «Πόλεμος-Βία 196467» (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, 2003) και πραγματοποιήθηκε προβολή τριών σημαντικών ταινιών μικρού μήκους των Παντελή Βούλγαρη, Λάμπρου Λιαρόπουλου, Φώτου Λαμπρινού.
- Συμμετοχή στο Συνέδριο του Τμήματος Θεάτρου και του Τμήματος Κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης «**Ο ηθοποιός ανάμεσα στη σκηνή και την οθόνη**», Θεσσαλονίκη, **2009**. Τίτλος εισήγησής μου «Γυναίκες ηθοποιοί τη δεκαετία του '20. Κυριαρχία της ανδρικής ματιάς ή υπόσχεση χειραφέτησης
- Συμμετοχή στην ημερίδα **Πολιτικές της Εικόνας. Μεταξύ Εικονολατρίας και Εικονομαχίας** του Τομέα Πολιτισμού, Περιβάλλοντος, Επικοινωνιακών Εφαρμογών και τεχνολογίας, Τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ΕΚΠΑ, 16.10.2009. Τίτλος εισήγησής μου *Επιτελέσεις του φύλου. Πρόταση ανάγνωσης της ταινίας « Μερικοί το προτιμούν καυτό» (1959).*
- Συμμετοχή στο Συνέδριο **Πολιτικός Λόγος και Επικοινωνία** της Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης, 26-28 Μαΐου 2010, Αθήνα. Τίτλος εισήγησης *Το πολιτικό στοιχείο στο σύγχρονο Κινηματογράφο. Θεματολογίες, αισθητικές τάσεις, τεχνολογικές εξελίξεις.*